

Közgazdász

A MARX KÁROLY KÖZGAZDASÁGTUDOMÁNYI EGYETEM LAPJA

III. ÉVFOLYAM, 11. SZÁM.

Ára: 30 fillér.

1961. MÁJUS 23.

Előfelvétel, kísérleti szemináriumok, évközi termelési gyakorlat

Az Egyetemi Tanács a kísérletekről

Az oktatási reform előkészítésével kapcsolatos kísérleteket értékelte a legutóbbi Egyetemi Tanács és megvitatta az ezekkel kapcsolatos további teendőket.

1. A néhány üzemben, az Egyesült Izzóban, a Beloiannisz Híradástechnikai és Gépgyárban, a Zrínyi Nyomdában szerzett tapasztalatok, a szülőkkkel és hallgatókkal folytatott beszélgetések alapján megállapítható, hogy az előfelvételi rendszer hasznos, megfelel a nevelési céloknak. Előfelvett hallgatóink 60 százaléka fizikai, 40 pedig egyéb társadalmilag hasznos munkát végez. Az üzemekben általában elégedettek munkájukkal, s többségükben kíváncsiak részük az ott folyó társadalmi munkából is.

A feltételeken felvett hallgatók jelentős része előzetes termelési gyakorlatnak is érzi a vállalati munkát és érdeklődik a vállalat egész tevékenysége iránt. A gyártási folyamat, a termékek, piacok és belső gazdálkodás fogalmi (önköltség, tervteljesítés, nyereségrészesedés) elősegítik a gazdasági szemléletük kialakulását.

Néhány hallgatónak segítségre volt szükségük az elhelyezkedésben — de ez nem túlzottan jelentős szám.

Az előfelvett hallgatók részére tartott egyetemi tanfolyam kielégítően ébren tartja a megszerzett ismereteket, és biztosítja a kapcsolatot az egyetemmel. Különösen szívesen tanulják a hallgatók az orosz nyelvet, a matematika már nem megy olyan jól, a politikai oktatást pedig célszerűbb szemináriumszerű politikai órá formában megtartani. Ezen a tanfolyamon az is kitűnt, hogy az előfelvett hallgatók nem elég tájéko-

zottak majdani hivatásukról, munkaterületükről.

Az egyetemen a párt és KISZ-szervezet jó kapcsolatot tart az előfelvettekkel.

Az Egyetemi Tanács értékelve az előfelvételi rendszer tapasztalatait, úgy döntött, a jelentkezők számától és a felvételi eredményektől függően tovább folytatja ezt a kísérletet.

2. A kísérleti csoportokban az évközi tanulmányi munka — elsősorban a gyakorlati jegyes tárgyakból — rendszeresebbé vált, a vizsgaidőszakban pedig a kevesebb vizsga miatt több idő jutott egy-egy tárgyra. A tanárok is alaposabban tudtak foglalkozni egyenként a diákokkal. A kísérleti csoportok jó, sőt, hasonló csoportokhoz képest jobb eredményeket értek el félévkor, ezért az Egyetemi Tanács úgy határozott, folytatni kell a kísérletet, ahol pedig kedvezőnek látszik, egész évfolyamra ki kell terjeszteni.

3. A harmadik kísérlet lényege a szemináriumi foglalkozások kombinálása évközi üzemlátogatásokkal, rendszeres félnapos üzemi gyakorlatokkal. E kísérlet a számviteli és külkereskedelmi tanszék önálló kezdeményezése nyomán valósult meg. Összekapcsolja az elméletet a gyakorlattal, s a nyári termelési gyakorlat is gyümölcsözőbb lehet, ha a hallgatók korábban megismerik a vállalatot. Ezért az Egyetemi Tanács javasolta, folytassák tovább az évközi termelési gyakorlatot, s vezessék be a belkereskedelmi, az ipargazdaságtan és a pénzügy-szakokon is. Szó volt arról, hogy a tanrendben egy egész napot elkülönítsenek ilyen célra.

Az Egyetemi Tanács ezen-

kívül foglalkozott még a diplomamunka és államvizsga kérdésével is és úgy döntött, kísérletképpen a külkereskedelmi és általános szakon bevezeti a diplomamunkát.

STATISZTIKAI TUDOMÁNYOS KONFERENCIA

A Központi Statisztikai Hivatal és a Magyar Közgazdasági Társaság Statisztikai Szakosztálya 1961. június 1 és 5 között tudományos konferenciát rendez a Magyar Tudományos Akadémián. Ezen a konferencián a statisztika és a közgazdasági tudományok egyes ágainak hazai gyakorlati és tudományos művelői számot adnak a legutóbbi években elért tudományos eredményeikről, néhány fontos és aktuális területre vonatkozólag. A konferencián egyetemünk több oktatója tart előadást. Részt vesznek a konferencián külföldi közgazdászok is, elsősorban a szocialista országokból, de egyes kapitalista országokból is.

A megnyitót június 1-én Friss István, a bevezető előadást Péter György egyetemi tanár, a Statisztikai Tanszék vezetője, a Központi Statisztikai Hivatal elnöke „Új statisztikai módszerek és alkalmazásuk a gazdaságpolitika szolgálatában” címmel tartja.

A tudományos konferencia két tagozatban párhuzamosan folytatja munkáját. Mindkét tagozatban olyan témakörök szerepelnek, amelyek területén a magyar közgazdászok és statisztikusok valóban nemzetközi érdeklődésre számot tartó eredményeket értek el.

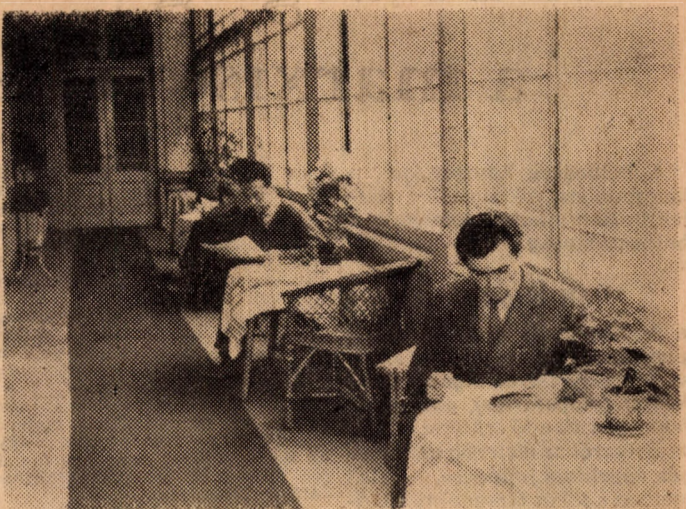
A boldogságról

KISZ-munkaértekezletek

A Kilián-mozgalom

ELISMERÉS, ELŐLEGEZETT BIZALOM

Kollégiummá avatták a Veres Pálné utcai diákothont

Folyósó részlet

Több év kitartó munkája előzte meg a Veres Pálné utcai diákothont kollégiummá alakulását, de talán még nagyobb igyekezettel készült a kollégium minden lakója, dolgozója az ünnepi eseményre, melyen hivatalosan is elismerést nyert, hogy itt a közösségi

A terv matematikusok szobájában

élet kollégiumi szintre jutott el. A gondnok nénytől a szobaközösségekig mindenkinek volt valamilyen külön feladata, melynek teljesítésével hozzájárult az ünnepély megrendezéséhez.

Érthető, hogy ezen a napon simábbak voltak a takarók az ágyakon, egyenesebben sorakoztak a könyvek a polcon, s még öt óra előtt is olyan forgalom volt a fürdőszobákban, mint még soha szombatban este.

Öt órakor megkezdődött az ünnepély a vendégek részvételével. Bedő Gyula elvtárs, az egyetemi pártbizottság titkára üdvözölte a kollégium lakóit abból az alkalomból, hogy a Művelődésügyi Minisztérium és a KISZ központi bizottsága kollégiummá nyilvánította a diákothont. Ünnepi beszédében méltatta a közösségi élet fejlődésében elért eredményeket. Hangsúlyozta: a kollégiummá avatás elismerése annak, hogy az itt lakó diákoknak megerősödött a politikai öntudata, sokan végeznek aktív társadalmi munkát, javulnak a tanulmányi eredmények. Számos szobaközösség már-már kollektívának nevezhető. Tagjaik segítik, ellenőrzik egymást, ügyelnek egymás politikai, erkölcsi kulturális fejlődésére, tanulmányi munkájára.

Jogos büszkeség töltheti el a kollégium minden tagját, hiszen egyetemünk diákothontjai között elsőként jutottak el a fejlődés e fokára. Ez egyben a kötelezettség-

gel jár, hogy elvtársi segítséget kell nyújtaniok a másik két diákothonnak. Azt várjuk továbbá a kollégistáktól, hogy váljanak az ország szocialista építésében aktívan résztvevő, a néphez hű, a párt politikáját jó munkájukkal támogató kommunista szakemberekké.

Mutassanak példát a helyes politikai állásfoglalásban, az egyetem politikai életének fejlesztésében az egymás fejlődését szolgáló vitákban. Fokozzák ideológiai világnézeti felkészültségüket, állandóan gyarapítsák ismereteiket és társaik ismereteit is.

Befejezésül hangsúlyozta, hogy a kollégiummá avatás nem keltse önlelgyűtséget, ez részben elismerés, részben előlegezett bizalom, hogy nem pihenek meg, hanem tovább haladnak a megkezdett úton.

Azután Kovács Géza elvtárs, az Művelődésügyi Minisztérium főosztályvezetője kollégiummá nyilvánította a diákothont. A művelődésügyi miniszter üdvözölte és jókívánásai mellett átadta azt a 50 ezer forintot, amelyet a művelődésügyi miniszter juttatott a kollégiumnak.

A most már hivatalosan is elismert kollégiumnak Király Andrásné, a KISZ budapesti bizottságának titkára adta át a KISZ KB zászlaját. Hangsúlyozta, hogy a zászló átnyújtása jelenti annak a felelősségnek a megosztását, amely a KISZ KB-ra hárul az ifjúság nevelésében. Ezután a kollégiumnak még nagyobb mértékben kell kivenni a részét ebből a munkából.

Az egyetemi KISZ bizottság megjutalmazott néhány, a kollégiumban kiváló munkát végző elvtársat. A könyvtálmunkát Huszár Ernő elvtárs, a KISZ VB titkára nyújtotta át. Kedves része volt az ünnepélynek a kollégium negydedes lakóinak búcsúztatása.

Néhány szó

BODROGKERESZTÚRRÓL

Két éve részt vettem a KISZ bodrogkeresztúri nyári építőtáborának munkájában, így hát feljogosítva érzem magam egy kis ismertető elmondására, annál is inkább, hiszen az idén egyetemünkről is, körülbelül félszáz hallgató utazik erre a helyre.

Akik ismerik Tokajt és környékét, azoknak nem mondok újat azzal, hogy a bodrogkeresztúri az ország legszebb fekvésű építőtábor. Maga a sátor tábor mintegy harminc méterre húzódik a Bodrog partjától, hatalmas fák társaságában. Rögön meg kell jegyezni, hogy ellentétben a Hansággal, itt szünyog szinte egyáltalán nincs (pedig a tudomány mai állása szerint a víz közelsége és a szünyogok száma között a sztochasztikus kapcsolat igen erős).

A munka a Bodrog túlsó partján — illetve ma már a parttól jóval távolabb — folyik, ahova reggelente komp-pal kel át a csapat. Tizenegy kilométer hosszú csatornát kell építeni, hogy a Bodrog és a Tisza által közrefogott földnyelv értékes legelőt megmentsük. A Tiszalöki Ví-

zierőmű felépülésével ugyanis erősen megemelkedett a Bodrog szintje és ezzel együtt a talajvízszint is. Az eddig kiváló legelőterületeket az a veszély fenyegeti, hogy növényzetük savanyúvá válik, ez pedig állattartásra nem alkalmas.

Az itteni csatornaépítési munkálatok más típusúak, mint a hanságiak. Egy, de meglehetősen széles és mély csatornát kell építeni. Magát a konkrét munkát összehasonlítva a hanságival — szerintem —, nem nehezebb annál, mert az igaz, hogy itt a csatorna oldalán pallókon talicskával kell kitolni a földet (és ez esős időben különösen

kellemetlen), de ugyanakkor maga a talaj igen kedvező, sok helyen homokos, tehát könnyű kitermelni.

A szórakozási lehetőségek itt is ugyanúgy biztosítva vannak, mint más építőtáborokban. A tábor mellett van a falu futballpályája, a Bodrogban alkalomadtán fürdeni lehet stb. Talán még azt említenem meg, hogy ebben a táborban is sok-sok jó hangulattal van megteremtve, mert úgyis mindig azt a három-négy számot játsszák, amelyek a lemezjátsszák kezelőjének tetszenek.

G. Gy.

A szakszervezeti munkáról

tárgyalt legutóbbi taggyűlésén az Ipari Kar MSZMP alapszervezete. A taggyűlésre jó néhány szakszervezeti aktivistát is meghívtak, és igen élénk vita alakult ki. A vitából kitűnt, hogy az érdekvé-

delmi munka mellett az ehhez az alapszervezethez tartozó nagyszámú szakszervezeti tagság élénkebb politikai érdeklődést is tanúsít, s igényli a szakszervezet politikai tevékenységét is.

Fotokiállítás

Május 22-én nyílik egyetemünkön a már hagyományossá váló fotokiállítás. A kiállításra beérkezett képek az elmúlt évekhez képest színvonal-emelkedésről tanuskodnak a egy két kép magasabb igényű fotokiállításban is megállná a helyét. A kiállítás a II. emeleti keresztfolyosón lesz.

KIRÁNDULÁS

Friss zöldhagymába, retекbe harapva; virágzó, nagy mandulafák közt fáradtan kihalsalva, elfekve hatáival a zöldszínű ponyván; így, a nap sugarában a téli kemény bőrt ha az ember gondtalanul elvedli magáról, gyógyítva szakad fel torkából a kiáltás:

— Péter, ne mássz fel a fára, feszülő nadrágod alfele bánja, megállj! Csak az erdei lőtér visszhangos morajában dobban hangos-kiáltva belénk a tudat, hogy dolgozó izmok, s fegyverek óvják ma még a mi létünk, s lombok közül csakis így nézhet le reánk gyönyörű nevetéssel a szépszemű béke.

Jakab Zoltán

A boldogság kategóriája a marxista etikában

II. rész

A boldogság kategóriája a kommunista erkölcsben dialektikusan összekapcsolódik a boldogtalanság kategóriájával.

Mi okozza

a kommunista erkölcs szemponyjából nézve a boldogtalanságot? Egyrészt olyan cselekedett (magatartás), amely elteltségben áll a fő erkölcsi céljal, másrészt az életerők nem teljes, egyoldalú fejlődése. Az első esetben a tőkés társadalmi rendszer tudatos, vagy öntudatlan védelmezéséről, vagy az alapvető erkölcsi cél, és annak érdekében alkalmazott eszközök közötti ellentétől van szó.

Vannak olyan emberek, akik meg vannak győződve arról, hogy a munkásosztály javát szolgálják, ugyanakkor tényleges tevékenységükben olyan eszközöket használnak, amelyek objektíve osztályellenségeiknek kedveznek. (Ezzel kapcsolatosak egyes kommunista személyes tragédiái.) E boldogtalanság társadalmi gyökerei a munkásosztály és a dolgozó életétől való elszakadás, a kommunista párttól való eltérés, valamint a harc és a munka történelmileg túltelt formáihoz való dogmatikus ragaszkodásban rejlenek.

Boldogtalanságon a kommunista erkölcs az életerőknek olyan fejlődését érti, amely objektíve a kommunista társadalom felépítése ellen irányul, illetőleg a kommunizmusért vívott harcban nem eléggé aktív.

Már e cikk bevezetésében említés történt arról, hogy a boldogság és a boldogtalanság kategóriái „integráns” jellegűek, hogy ezeket csupán az élet meghatározott szakaszaira, vagy akár az egész élet erkölcsi értékelésére kell és lehet alkalmazni. Ezért mindig, amikor a fő erkölcsi cél megvalósítása az életerők fejlődésére ható egy vagy több oldaltól átmeneti eltérést követel, úgy lépünk fel, hogy ez ne kerüljön ellentmondásba a boldogságról alkotott fogalmunkkal.

Milyen kölcsönös kapcsolat

van a boldogság és a fő erkölcsi cél között? Ha a boldogságra vonatkozó meghatározásunkban az ember életerői fejlődését a fő erkölcsi célnak (a kommunista társadalom felépítésének) vetjük alá, ez semmiképpen sem azt jelenti, hogy kizárjuk a boldogság kategóriájából az egyéni célokat, amelyeket a munkásosztály egészében, vagy bárki közül is kitűz maga elé. A fő erkölcsi cél, népszerűen szólva — az élet értelme válik ilyenformán meghatározó tényezővé. Az élet értelme tehát az alapja az egyén orientációjának, társadalmilag meghatározott fő erkölcsi céljának. A boldogság az a céltörténeti harcban érhető el. De miért nem állíthatunk egyenlőség jelet a boldogság és a fő erkölcsi cél kategóriái közé? Elméleti azonosításuk arra a következtetésre vezetne, hogy a boldogságot dolgozóink csak a kommunizmusban érhetik el, hogy mi olyan nemzedék vagyunk, amely feláldozza magát az utódaikért. Ezenfelül ez az álláspont hozzájárulhat olyan illúzió kialakításához, hogy a kommunista társadalomban már nem lesz miért harcolni, hogy ott minden ellentmondás eltűnik, eltűnik a boldogtalanság is. Mi, mindannyian jól tudjuk, saját tapasztalatainkból, hogy vannak közöttünk olyan emberek, akik életüket adják objektíve helyes célért (harcolnak a kommunista társadalom felépítéséért), azonban ennek ellenére nem teljesen boldogok, mert nem élvezhetik pl. a családi boldogságot.

Másrészt az életerők egész fejlődése végeredményben kudarca van kárhozható, ha e fejlődést alapjában olyan fő erkölcsi cél határozza meg, amely ellentmondásban van a társadalmi fejlődés törvényeivel (és következésképpen objektíve nem helyes és nem igazságos).

A fő erkölcsi cél eléréséért vívott harc következtül feltételezi a részecskéket vívott harcot (e cé-

lokot a kommunista pártok túzik ki kongresszusaikon, konferenciáikon, központi bizottsági plénumokon stb.), az egyén egyéni céljai társadalmunkban ezektől a részecskéktől függenek. A nevelőmunka szempontjából különösen alá kell húzni, hogy a részecskéknak a tulajdonképpeni boldogsággal való azonosítása helytelen, mert a részecskék elérése nem jelenti a boldogság megvalósulását, amíg a részecskéket folyó harcban e folyamatban nem érik el az egyes személyi életerői fejlődését és alkalmazását, vagy, ha ezt a részecskét nem úgy fogják fel, mint a fő erkölcsi célhoz vezető út lépcsőfokait.

A fő erkölcsi cél elérése után a fejlődés nem áll meg, tehát az új törvényszerűségeknél alapján új, magasabb, objektíve igaz, fő erkölcsi célt ismerünk majd fel. A boldogság és a boldogtalanság kategóriái egyformán megváltoznak, belső tartalmuk elmélyül és kiszélesedik. Ezzel a marxizmus alkotott olyan felfogás, amely ezt a kategóriát nyárspolgári módon úgy értelmezi, mint a teljes megelégedettség állapotának ekvivalensét, amikor az embernek már nincs miről ábrándoznia, nincs miért harcolnia. Nem véletlen, hogy Marx arra a kérdésre, „mi az Ön elképzelése a boldogságról?” röviden azt válaszolta: „harc” s a boldogtalanságról alkotott fogalmát az „alávetettség” szóval fejezte ki.

A kommunista erkölcs

a boldogság fogalmába foglalja azt az ellenmondást, amely az életerők fejlődésének jelenlegi szakasza és fejlődésének további lehetőségei között, valamint az elért részecskék és a fő erkölcsi cél eléréséért vívott harc folyamatában újonnan támasztott célok között fennáll.

Milyen jelentősége van az egyén boldogsága számára

az anyagi jólétnek?

Közismert, hogy nem lehet teljesen boldog az az ember, akinek gyermekei az elégtelen táplálkozástól szenvednek, akit a munkanélküliség és a teljes nyomor fenyeget. Másrészt a boldogság burzsoá fogalma, mely a boldogság lényegét a dolgokban, vagy a dolgokhoz való viszonyban látja, szintén helytelen. Maga az a tény, hogy valakinek gépe, vagy háza van, még nem jelenti azt, hogy ez az ember boldog.

Azt jelenti-e ez, hogy a boldogság vizsgálatánál teljesen figyelmen kívül kell hagynunk az egyén anyagi életfeltételeit? Semmi esetre sem. E tendencia jellemző azokra a burzsoá teoretikusokra, akik a boldogság egész problematikáját meghatározott pszichológiai állapotra vezetik vissza és tisztán szubjektív úton, az egyén gondolkodásának területén mozogva döntik el ezt a kérdést. Így arra törekednek, hogy felszámolják a boldogság általános oldalát, s a figyelmet erről az ember belső világára irányítják, és ott keressék mindennek az okát, ami az ember életét boldogtalanná teszi.

Az anyagi, a szociális, kulturális ellátottság tehát nem öncél, azonban boldogságunkra csak abban az esetben gyakorol hatást, ha az ellátottság a fő erkölcsi cél megvalósításáért vívott harcban az életerők fejlődését elősegítő eszközként szolgál. Ez azt jelenti, hogy adott feltételek meghatározott mértékben elengedhetetlenek ezeknek mértéke a különböző országokban és különböző korszakokban eltér egymástól), ha boldogok akarunk lenni. Azonban, ha ezen tényezőket nem a boldog élet megvalósítása érdekében használják fel, számunkra ezek felesleges terhek, vagy egyszerűen kihasználatlanok maracnak.

Elérhetik-e a dolgozók

az objektív boldogságot a kapitalista rendszerben? Az eddigi elemzésből következik: elérhetik abban az esetben, ha fejlődő életerőiket teljesen a kapitalizmus megszüntetéséért, a szocialista forradalom megvalósításáért vívott harc ünnéneke szentelik. A boldogságot itt nem a tőkés társadalmi rendszer jóvoltából, hanem a vele folytatott harcban érik el. Annak előfeltételei, hogy minden ember boldogan élhessen, csak akkor jöhet létre, ha az emberek társadal-

mi viszonya megszabadul az antagonizmustól. Ilyen értelemben beszélhetünk a kollektív, pontosabban az egész új társadalom boldogságáról.

Magától értetődik az egész társadalom boldog életfeltételeinek megteremtése, csupán lehetőséget ad az egyének saját boldogsága elérésére. A lehetőség valósággá változtatása sok feltételtől függ, többek között nagymértékben magától az egyéntől. A boldogság a kommunista erkölcs felfogásában nem úgy kell értelmezniünk, mint ami egyenlően hat, és az egyén, valamint a személyes boldogságra ható tényezők közötti kölcsönös viszony mechanikus egyesítésének eredményeképpen keletkezik.

Öntudatának hatására az ember időlegesen lemondhat életerőinek teljes fejlesztéséről még akkor is, ha ez számára a személyes boldogság bizonyos feltételeinek elvesztését jelenti. (pl. lehet mondani a komfortos lakásról, vagy meghatározott kulturális színvonalról, amelyhez hozzászokott). Itt a lényeg nem maguknak a feltételeknek a hiánya, hanem az ember életerői fejlődésének korlátozottsága, amelyet e hiányok előidéztek. Bármelyik tényező, amely életünk boldog, vagy boldogtalan menetére hatással van, időlegesen előtérbe kerülhet és kiszoríthat más tényezőket (pl. a művész munkája az intenzív alkotás lázában).

Ezzel kapcsolatosan helyes lenne a boldogság szubjektív aspektusáról beszélni. A boldogság jelenlegi objektív tartalma a maga konkrét megnyilvánulásában részlegesen változik nem csupán az emberiség gyakorlatában, hanem az egyes személyek gondolkodásában is. Az egyes ember képes bizonyos ideig nem teljesíteni életerői köztül valamelyiket anélkül, hogy ez objektív akadály lenne boldog életének de szubjektíve az ember éppen személyiségének fejlődésében ezt a hiányzó összetevőt kezdi hamarosan érezni, és gondolkodásában gyakran azután ezt személyes boldogságáig egyetlen és döntő tényezőnek tekint.

Ilyenformán a marxista etikában nem dolgozunk ki valamiféle metafizikus, mozdulatlan meghatározást a boldogságra és a boldogtalanságra, hanem mindkét kategóriát mindig a konkrét történelmi elemzés alapján vizsgáljuk. Ha azt hangoztatjuk, hogy a boldogság lényegében az ember életerőinek fejlődése a társadalmi fejlődés törvényeivel összhangban álló harc folyamán — akkor ezzel meghatározuk az adott kategória mélyebb tanulmányozásának irányát, amelyet bármely társadalmi, gazdasági forma által létrehozott erkölcs vizsgálatánál alkalmazni kell.

A boldogság és boldogtalanság erkölcsi kategóriáinak megformálásához kiinduló pontul a társadalmi-történelmi gyakorlat szolgál, amely egyidejűleg ezek objektív valódiságának kritériumát is alkotja. Abból a körülményből, hogy a boldogságot először átéljük és csak ezután keletkezik tudatunkban a boldogság képzelete, és meghatározott fogalma (az esetek többségében a boldogság képzelete, mint tudatunk, gondolkodásunk reakciója keletkezik a gyakorlatilag létező boldogtalanságra), nem kell feltételezni, hogy a boldog életet minden állampolgár számára a szocialista állam automatikusan teremti meg.

A pártszervezetek, tömegszervezetek, az iskolák a művészet és a propaganda nevelő tevékenységére döntő mértékben hozzájárulhat ahhoz, hogy kommunista nevelésünk a dolgozókat életerejük teljes fejlődéséhez vezesse a kommunista társadalom felépítéséért vívott harcban, és a szocialista állam minden polgárát aktív részvételre ösztönözze az általános boldogság feltételeinek megvalósításáért folyó harcban, hogy új embereket alakítsunk ki, akiket — Neumann költő szavait használva — optimizmus jellemez, hiedelmek és illúziók nélkül.

Üzlet az udvarban

Április 27-én a Makarenko utcai diákotthon színházteremében az egyetemi színjátszó-csoport tagjai előadták Imre Gábor és Bojcsuk Vladimir: *Üzlet az udvarban* c. színdarabját. Vadász Gyula rendezésében.

A szerzők mai témát dolgoznak fel: fiatalokról van szó, akik helytelen vagányra tévedtek, és arról, illetve azokról, akik mögöttük állnak, tetteiket irányítják. A mindenható főnökről, aki — mint a darab egyik szereplője megemlíti — talán minden kerületben és az ország minden részén megtalálható. Nincsenek sokan. De ahol csak lehet bomlasztanak. Ellenségei a munkáshatalomnak és minden becsületes embernek. Egy ilyen főnök a darab központi figurája, az ő erkölcsi lepleződéssel és fizikai megsemmisülésével ér véget az előadás. Véget ér, de csak a színpadon, mert a látszólagos megoldás újabb, bonyolult problémákat vet fel, amelyeket a nézőknek önmaguknak kell megoldaniuk, a megoldás pedig rendkívül nehéz.

Az írói munka — az egyik jelenlevő szerző szerint is — sok helyen kifogásolható. A negatív hősök jobban kidolgozottak, mint a pozitívak. Hozzájárul ehhez az, hogy erősebb képességű színészek is játszották ezeket a szerepeket. Ezenkívül is vannak — dramaturgiai — hiányosságok, de nézzük inkább a csoport munkáját.

A darab Vadász Gyula korszerű rendezésében az epikus színház dramaturgiája szerint indul, aztán folytatódik a hagyományos dramaturgiai eszközökkel, befejezése szintén epikus. A rendelkezésre álló szereplőgárdát sikerült össze-

fogni, ha nem is teljes mértékben. Gondolunk itt *Éles Bélára*, akit kissé vissza kellett volna fogni, ugyanis egyéni játékaival többször (amikor szerepe leválik a főszárlól) elvonja a figyelmet a tulajdonképpeni cselekményről. Természetesen ezen lehet és kell változtatni.

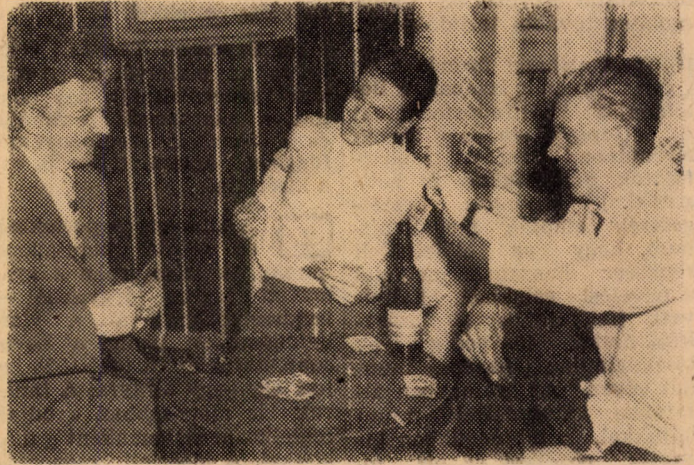
A szereplőkről: a főnököt alakító *Bálintffy Gábor* jól kidolgozott árnyalt szerepében végig kitűnő, egyenletes teljesítményt nyújtott. Talán kissé nyersebb és hangosabb lehetne, amikor kegyetlen, durva oldaláról mutatja be a figurát egy-egy „kirobbanásakor”. Epizód szerepet játszott, ezért nem említettük elsőnek *Csiha Sándort*, aki — mondhatni — szinte tökéletes volt. Ő tetszett a legjobban, megérdemelten kapott nagy taposót. A rangsorban utána *Marillai Vilmos* következik, aki szintén remekel nehézszerében. *Éles Béla* szerepét úgyszólván a „testére szabták”. Elt is a helyzetadta lehetőséggel, az volt a baj, hogy tulságosan is. Ezért tetszett jobban a komoly jele-

netekben, ahol sokkal inkább kellett tehetségére támaszkodnia. Ha a túlzásokat sikerül lefaragnia (és miért ne?), akkor alakítása kitűnő lesz. *Kuruoz Lajos* pozitív alakja nem volt elég meggyőző, úgyszintén nem *Tesner István* futballistája, *Golobits Pál* és *Bálint György* rövid epizód-szerepükben nagyon jók voltak.

Sajnos sokkal szegényebb színekkel rajzolták a szerzők a női szereplőket. *Drahota Sz. Rózsától* így is többet vártunk, *Tóth Piroška* jó volt, *Kigyósi Éva* halvány szerepében igyekezett hitelessé tenni a figurát.

Egy — a rendező kivételével — műkedvelő színjátszó-csoport produkcióját természetesen nem mérhetjük a hivatalos színházak mércéjével, ezért mindent összevetve elmondhatjuk: a szerzők, és a társaság odaadó munkájáról tanuskodott a darab sikere. Csiszolni való még van, s ha ezt megteszik: a darab a további előadásokon is megérdemelt sikert arat.

T. Gy.

Ünnepi könyvhét, 1961.

Az idén május 28 és június 4 között rendezik meg az ünnepi könyvhétet. A keretek immár hagyományosak, s a cél sok év óta ugyanaz; elsősorban a mai magyar írók műveit népszerűsíteni.

Íróink döntő többsége megértette, hogy támogatnia kell az újat. Ezt a változást jelzi leginkább az, hogy az írók műveikben egyre inkább a

mai élet kérdései felé fordulnak. Túlzás lenne azt állítani, hogy már remekművek születtek megváltozott világnakról, de kétségtelen, hogy sok érdekes és értékes kísérlettel találkozhatunk.

A könyvheti listán 13 mai magyar író most megjelenő munkája szerepel. A versek barátainak figyelmébe ajánljuk Keszthelyi Zoltán: Vá-

logatott költeményeit, Takáts Gyula: Virágok virága, Várnai Zseni: Légy boldog, te világ, és Garai Gábor: Embri szertartás című kötetét.

A prózairodalom megjelenő kiadványai a kisebb, rövidvideb lélegzetű műfajok, a novella és a kisregény előretörését mutatják.

Goda Gábor, Illés Béla, Sándor Kálmán új elbeszéléskötetei, Szabó Pál: Szepesztás, Mesterházy Lajos: A négy lábú kutya, és Thurzó Gábor: József és Putifárné című kisregényei tarthatnak számot érdeklődésre.

A könyvkiadóvállalatok ebben az évben különösen törekedtek arra, hogy a magyar klasszikusok és XX. századi irodalmunk kiváló alkotásait olyan példányszámban adják az olvasók kezébe. Megjelennek Vörösmarty, Ady, József Attila összes költeményei, Arany János drámafordításai, Babits Mihály: Kiseb műfordítások című köteté és Kaffka Margit: Lázadó asszonyok című regénye.

A külföldi írók művei közül bizonyára nagy érdeklődést fog kiváltani Solohov új műve a „Új barázdát szánt az eke” második része. Nicolás Guillen és Pablo Neruda versesköteteivel a latin-amerikai irodalom jelentkezik olvasóink előtt.

Tudor Argheziekné, a román költészet legnagyobb élő alakjának Testamentom című kötete, Tomasi di Lampedusa: A párdúc című világsiker aratott regénye, Eugene O'Neill négy drámája egy kötetben, és Thackeray: Henry Esmond története valószínűleg a könyvhét nagy sikerei közé tartozik majd.

Megnőtt az ismeretterjesztő könyvek iránti igény is, és számos jelentős tudományos, ideológiai mű is napvilágot fog látni. Különösen figyelemre méltó közülük Donini: Korok, vallások istenek, Janagida: A szabadság filozófiája című műve, Korunk kapitalizmusa — Haász Árpád és munkaközösségének könyve, és Marx—Engels: A valóságról című gyűjteménye.

Az ünnepi könyvhétre összesen 62 új mű jelenik meg 900 ezer példányban, méltó módon reprezentálva irodalmunk, könyvkiadásunk és olvasóközösségünk nagy ünne-

„Milliók könyve”

Az Európa Könyvkiadó a Könyvhéten kezdi meg két népszerű sorozata a „Világirodalom klasszikusai” és a „Modern könyvtár” mellett harmadik sorozatának, a „Milliók könyve”-nek kibocsátását. Az új sorozat nevéhez híven nagy érdeklődésre tarthat számot, hiszen az első olyan sorozat, amelyben csak az elmúlt ötvenhatvan év, lényegében tehát a világirodalom legújabb korszakának legjobb darabjai kapnak helyet.

A sorozatban csak prózai művek, főként regények és kisregények jelennek meg, kötetenként 25 Ft-os egységáron, egésvázson kötésben. Öt év alatt lát napvilágot a teljes sorozat, minden hónapban egy-egy mű, a „Milliók könyve” tehát hatvan műből, mintegy 70–72 kötetből áll majd. A sorozat, melynek első darabja Dreiser „Amerikai tragédia” c. műve, nyílt könyvkereskedésben nem kerül, csak az előfizetők számára jelenik meg. Az Európa Könyvkiadó már közölte ötven biztosan megjelenő mű címét, a fennmaradó tíz helyet az olvasók kívánsága szerint töltik majd be.

A programban szerepel többek között Solohov „Csendes Don”-ja, Thomas Mann „Buddenbrook ház” és Martin du Gard „Thibault család” c. családrégénye, Alekszej Tolsztoj „Golgotha”-ja, Eric Knight „Légy hű önmagadhoz”, Zola „Germinale” és „Tisztes úriház”, Druon „Finom familiák”, Hasek „Svejk”, Gladkov „Cement”,

FOIR. MESSE. FAIR.

BUDAPEST

Budapesti Ipari Vásár

május 19–29-ig

NYITVA 10 ÓRÁTÓL

22 ÓRÁIG

22-ÉN ÉS 26-ÁN

14 ÓRÁTÓL 22 ÓRÁIG

Pavilonok 10 órától

20 óráig

33 %-os

utazási kedvezmény

Törődjünk többet a jobb tanulókkal!

A munkás-paraszt hallgatók eredményeiről folytatott vitánkban arról is szólni kell, mennyire törődnek tanszékeink ezekkel a hallgatókkal, hogyan segítenek nekik a tanulásban, a jó szakemberré fejlődésben. Nem áll módunkban az egész egyetem minden tanszékének tapasztalatait összegezni, az alábbiakban csak az Általános Kar néhány eredményét ismertetjük. Az alapság kedvéért nézzük tanszékenként a nevelőmunkát.

A Nemzetközi Tanszék csak negyedéveseknek vezet alternatív szemináriumot, a Népgazdaság tervezése Tanszéknek pedig jóformán semmi lehetősége nincs, hogy hallgatókkal foglalkozzék. A Gazdaságtörténet Tanszék első és másodéveseket tanít, ezek közül az első éven alternatív foglalkozást tartanak, a másodéven viszont csak a tudományos diákkörök tagjaival tudnak rendszeresen beszélgetni. Az első éveseknél már a félév elején megnézték, hogy a hallgatók közül kik munkás-paraszt származásúak és ezekkel igyekeztek kapcsolatot tartani. Természetesen foglalkoznak a gyenge tanulókkal is. Megszervezték, hogy a félévi vizsgák alapján az elégséges és elégtelen eredményű munkás-paraszt hallgatókat konzultációkkal felkészítik a szigorlatra.

Az első másodévesek legjobb nevelőtanárai kerülnek ki a Pénzügy Tanszék kollektívájából. Igen jó munkát végez Hágelmayer István, a Sziklainé elvtársnő az elsősök között. Szerletics József és Páliné a másodéven. Már nem olyan jó a harmadik éven a nevelőmunka és a negyedik pedig szabályszerűen „kilóg”

demük, hogy sok esetben a szakvezető tanszéknekél is jobban ismerik a hallgatókat. Példa erre, hogy jó néhány negyedéves hallgató jellemzését a Tudományos Szocializmus Tanszék készítette el, és az oktatók több hallgatót ajánlottak párttagjelöltnek.

A karhoz tartozó Földrajz és Számvetési Tanszéken igen jól összetartják a csoportok kollektíváját. Összegezve a tapasztalatokat leszűrhetjük, hogy a tanszék nevelőtevékenységében legjelentősebb a nevelőtanárok munkája, és néhány, így a Gazdaságtörténet és a Filozófiai tanszék mellett működő diákkörnek nyújtott segítség. A tanszék jó része megelégszik azzal, hogy módszeresebb munkára igyekszik sarkallni a gyengébbeket. Ritkán látunk olyan törekvést, hogy céltudatos, tereszerű munkával nemcsak a gyengébb, hanem a jórindú, vagy jó közepes munkás-paraszt hallgatókkal is foglalkozzának, igyekezzenek nagyobb hivatástudatra, szakmaszeretetre nevelni. Bár minden tanszék tudatos munkája, hiszen a kiválasztás jelentkezők alapján és nem az oktató ösztönzésén.

Ha azt akarjuk elérni, hogy a munkás-paraszt hallgatóink eredményei javuljanak, a gyengék mellett feltétlenül több figyelmet kell fordítani a jókra, akiket még jobb eredmények elérésére serkenthetünk.

A karhoz tartozó Földrajz és Számvetési Tanszéken igen jól összetartják a csoportok kollektíváját. Összegezve a tapasztalatokat leszűrhetjük, hogy a tanszék nevelőtevékenységében legjelentősebb a nevelőtanárok munkája, és néhány, így a Gazdaságtörténet és a Filozófiai tanszék mellett működő diákkörnek nyújtott segítség. A tanszék jó része megelégszik azzal, hogy módszeresebb munkára igyekszik sarkallni a gyengébbeket. Ritkán látunk olyan törekvést, hogy céltudatos, tereszerű munkával nemcsak a gyengébb, hanem a jórindú, vagy jó közepes munkás-paraszt hallgatókkal is foglalkozzának, igyekezzenek nagyobb hivatástudatra, szakmaszeretetre nevelni. Bár minden tanszék tudatos munkája, hiszen a kiválasztás jelentkezők alapján és nem az oktató ösztönzésén.

Ha azt akarjuk elérni, hogy a munkás-paraszt hallgatóink eredményei javuljanak, a gyengék mellett feltétlenül több figyelmet kell fordítani a jókra, akiket még jobb eredmények elérésére serkenthetünk.

Az első másodévesek legjobb nevelőtanárai kerülnek ki a Pénzügy Tanszék kollektívájából. Igen jó munkát végez Hágelmayer István, a Sziklainé elvtársnő az elsősök között. Szerletics József és Páliné a másodéven. Már nem olyan jó a harmadik éven a nevelőmunka és a negyedik pedig szabályszerűen „kilóg”

fiában és tudományos szocializmusban tanultak is komoly segítséget nyújtanak.

Ha az egyetemen és most, mindennapi munkám során szerzett tapasztalataimat összegezni akarom, azt mondhatnám, hogy az Egyetemen tanultak nemcsak irányítói számomra, hanem alap is, amelyre nyugodtan támaszkodhatom, ha jól és biztonságosan akarom megoldani a rábízott feladatokat. És hogy ez az alap és irányító rendelkezésemre áll, ezért köszönet jár az egyetemnek, minden egyes oktatójának és dolgozójának.

Kevés szó esett a KISZ-munkaértekezleteken az Ifjúság a szocializmusért-mozgalomról

Az egyetemi évek múlása legjobban a vizsgaidőszakokon keresztül mérhető. Orami pontossággal visszatérő nehézség hónap, amikor számot kell adni egy félév, vagy esetleg év munkájáról. Izgalom, öröm párosul, kinek könnyebb kinek nehezebb egy-egy vizsgaidőszak. Negyedéves hallgatóink már túljutottak a legutolsó egyetemi évvégi vizsgákon, már csak az államisvizsgák következnek. A komoly munka, amely már az első félévben is jellemző volt negyedéves hallgatóinkra, szép eredménnyel zárult.

KISZ-vezetőségeink az elmúlt félévben behatóan foglalkoztak a tanulmányi kérdésekkel. Erre utal az a tény, hogy a II. évfolyam általános kari vezetőség, a III. évfolyam kereskedelmi kari vezetőség foglalkozott néhány gyenge eredményű felmutató hallgatóval, azokkal, akik évközben nem kielégítően végezték munkájukat.

KISZ-csoportjaink most is megtartották a munkaértekezleteket. Ezek a korábbi időszakhoz képest bizonyos javulást mutatnak. Voltak olyan csoportok, ahol nagyon gondosan előkészítették a munkaértekezletet, meghívták a szemináriumvezetőket, közösen megbeszélték a vizsgaidőszakban jelentkező nehézségeket megoldásait.

A külker. II/3 csoport munkaértekezlete jó volt, sajnálatos, hogy éppen azok a hallgatók hiányoztak, akikkel az első félévi vizsgákon problémák voltak, vagy a második félévi munkájuk nem volt kielégítő. Tárgyként és csoportonként beszéltek meg a feladatokat. Az általános statisztikánál mutatkoznak nehézségek. A legutolsó dolgozatok 8 elégtelen volt, 3 hallgató félévét a szemináriumvezető nem fogadja el. Könyvitellel kapcsolatosan felmerült, hogy a gyakorlatoknál kevés példát oldottak meg, s ez oka lehet a „gyenge” vizsgaeredményeknek. A vita folyamán azonban kiderült, hogy a gyakorlatvezetés jó — ha gyenge eredmény születik, az bizony a nemtanulás eredménye.

A III. évfolyam ipar 2-es csoport munkaértekezlete bizonyos tekintetben nem volt kielégítő. A munkaértekezlet legnagyobb részét az ipargazdaságtannal kapcsolatos kérdések töltötték ki. A dolgozatok részletes megbeszélése és kiosztása véleményünk szerint az előadásban vagy a gyakorlaton kell hogy megtörténjen. A csoport hallgatói olyan tárgyakból, amely több félév anyagát felöleli, ismételt konferenciát kértek, pl. az ipari könyvvitelt, amelyből csak egy konzultációt tudtak tartani, a többi az „érdeklődés hiánya” miatt elmaradt. Nem érezte át kellően a csoport a

közlegő vizsgák felelősségét. Palicz elvtárs — a csoport elemzés-gyakorlat vezetője — kiemelte, hogy akkor, amikor a hibákat kell takargatni, nagyon összetart a csoport, de amikor a segítsérről van szó, nem tapasztalható ugyanilyen aktivitás. Erre utal különben a csoportvezető megjegyzése is, amikor arról beszélt, hogy a csoporton belül a jobb hallgatók a gyengébbektől elkülönülten tanulnak.

Nagyon gyengén szerepelt a félév folyamán Csikai Zoltán ipargazdaságtanból, és elemzésből is elégtelen dolgozatot írt. Ráró Rozália elemzésből mindkét dolgozatát elégtelenül írta meg — véleménye szerint azért, mert nem szereti a könyvvitelt. Nagyon gyenge iparstatisztikából is.

A csoport vezetősége távolról sem tett eleget évközben feladatának, nem nyújtott kellő segítséget a gyenge hallgatóknak. A munkaértekezleten egyáltalán nem esett szó az „Ifjúság a szocializmusért”

mozgalom tanulmányi vállalásairól, pedig nem ártott volna néhány hallgató vállalásával foglalkozni.

Az elmúlt munkaértekezletek legfontosabbjánál hiányosságként említhető meg az, hogy nem, vagy csak keveset beszéltek az „Ifjúság a szocializmusért” mozgalomban tett vállalásokról. Sajnos, még KISZ-vezetőink között is találkoztunk olyanokkal, akik a mozgalom tanulmányi vállalásait csak az egyhónapos vizsgaidőszakra igyekeznek korlátozni és nem tudják meg megtalálni azt az ösztönző erőt, amit a mozgalom magában rejt és ami az évközi folyamatos tanuláshoz kell hogy jelentkezzen.

Feladataink a mostani vizsgaidőszakban sem kisebbek, mint korábban voltak. Minden KISZ-tagnak, egyetemünk minden hallgatójának éreznie kell a felelősséget pártunk, dolgozó népünk iránt, ez a felelősség kötelez a legjobb eredmények elérésére.

Sztálinvárosi kirándulás

Végre sikerült! — Idestova másfél óra tervezettük a II. tanári „B”-szakon a jelenlevők egy részének közös jelmezője, hogy rájong mindenért, ami modern, újvonalú, nyilvánvaló tehát, hogy élénk eszmecserék folytak a falak színösszeállításáról, az ablakok, erkélyek elhelyezéséről, a tetőzetek kiépítéséről, stb. Különösen tetszetek a tetőteraszos házak, a parkok. Ahol egy-egy más mellé, vagy mögö két ház épült, a köztük levő teret egészen biztosan parkosították. S méghozzá nem is akárhogyan! Ezek az ápolat fenyőkkel, szineslevelű díszcserjékkel teleültetett parkok adják a város üde, vidám hangulatát.

A másik nagy élményt a Sztálinvárosi Vasmű jelentette számunkra. Gran-

diózus építmény! Valóságos kis város ez a városban: fákkal szegélyezett utcák, gyalogos és gépkocsis forgalom — már csak a villanyrendőrt hánygólunk. Többben közlünk még nem voltak ilyen nehézségi üzemben, de nemcsak nekik, mindnyájunk számára ritka látvány volt a nagykohó csapolása. A Vasműből való távozáskor még egyszer visszazentünk Domanovszky Endre híres „Sztálinvárosi freskó”-jára, amit méltó koronaként visel homlokzatán e monumentális alkotás.

Meglátogattuk még az ottani cipőgyárat és a kenyérgyárat is. Ezek az üzemeltetők tettek hasznossá ezt a nagyon kellemes kirándulást.

Sz. M.

Az egyetem és a mindennapi munka

A „NEMSZERETEM” TÁRGYAK — HIÁNYOSSÁGOK ÉS EREDMÉNYEK

Nem szerettem a statisztikát. Oszintén meg kell mondanom, nem szerettem. Mindig az volt az érzésem, hogy nagyon sok felesleges tanulmányi statisztikából.

FÓRIS GYÖRGY

osztályvezetőhelyettes elvtárs mondotta ezeket a szavakat beszélgetésünk során. Főris elvtárs egyetemi tanulmányait 1960-ban végezte be, mint partöszönődiás. Arról beszélgettünk, vajon hogyan tudja egyetemi tanulmányait felhasználni, alkalmazni a mindennapi gyakorlati munkában.

Pedig kár volt a statisztikát nem szeretni — folytatta —, mert nagy hasznát vettem mindannak, amit ott tanultam. Hogy csak egy példát mondjak: a forgalmi adó ellenőrzésnél a végzett tevékenységet az elért eredmények alapján mértem le és a valószínűségi számításokkal statisztikailag mutattam ki, hogy az ellenőrző munka javításával mennyivel nagyobb eredményt lehetett volna már a múltban és lehet majd a jövőben elérni.

Főris elvtársban is felmerült gyakran a kérdés — mint talán az egyetem minden hallgatójában —, vajon nem tanulnak-e több esetben olyan anyagot is, amelyre a gyakorlati tevékenység során nem lesz szükségük. Amikor pedig az egyetem elvégzése után elfoglalják a helyüket, jelentkezik olyan érzés is, hogy munkaterületükön felmerülő problémákról az egyetemen kevés tájékoztatást kaptak.

Igen, mind a két érzés eltámadt bennem is. Most azonban, amikor az indítás nehézségeim már túl vannak, meg kell mondanom, hogy mind a két érzés indokolatlan volt. Amikor például a munkaterületemmel összefüggő fontosabb rendelkezéseket kezdem tanulmányozni, egyre többször felötött előttem, hogy ezt a problémát már ismerem, erről a kérdéstről az egyetemen is allottam.

Persze, ebben Főris elv-

társnak nagy segítséget nyújtott az, hogy a tananyagot év közben folyamatosan feldolgozta és elsajátította, rendszeresen jegyzetelt és ezek a jegyzeti gyakorlati munkája során is állandóan rendelkezésére állnak, alapos segítséget nyújtanak az egyes kérdések megoldásához.

Főris elvtárs nem hallgatja el azokat a hiányosságokat sem, amelyeket egyetemi éve alatt az oktatásban tapasztalt. Elmondja például, hogy egyes tanszékneknél véleménye szerint egészségtelen maximalizmus volt tapasztalható, amely a tananyag mennyiségének növelésében jelentkezett. Voltak előadások, amelyeket nagyon nehezen lehetett követni, részben az előadók túl gyors előadásmodja miatt, részben az anyagrések zsúfoltsága következtében. Mindezek azt eredményezték, hogy az így előadott anyag nem válhatott olyan élővé, hogy azután a vizsgákon a hallgatók eleget tudtak volna tenni a tanszéki követelményeknek, illetve gyakorlati munkájában arra biztosan támaszkodni tudtak volna.

Ilyen azonban kevés volt — mondotta Főris elvtárs. — Igen sok végzett fiatalal beszéltem, akik az én tapasztalataimat megerősítették. Elmondották, hogy munkájukban számtalanszor kiegészítik őket az az elméleti és gyakorlati anyag, amelyet az egyetemen sajátítottak el. Tudok olyan példát is említeni, hogy egy végzett hallgató egyetemi szakanyagot kért tőlem, mert annak idején ő nem őrizte meg, most azonban munkája során szüksége volna rá.

Főris elvtárs nyomatékosan hangsúlyozta a politikai gazdaságtan tárgy jelentőségét, mint olyan stúdiumot, amelynek megfelelő ismerete nélkül közgazdasági jellegű feladatokat nem lehet elvégezni. Emellett kiemelte azt is, hogy munkatársainak szemléleti nevelése, a politikai és elvi viták során a filozó-

15 ÉVES AZ ÚTTÖRŐ

1946. július 2-án alakult meg a Magyar Úttörők Szövetsége. Az úttörők már féléve készülnek az évforduló méltó megünneplésére. Megindult a nyomolvasó mozgalom, melynek keretein belül az úttörő mozgalom történetét dolgozzák fel.

Egyetemünk hallgatói közül is sokan voltak úttörők. Egy hallgatónk régi táborozási élményét idézi az alábbi kép:

Kölcsy gimnázium. Munkácsy utca 3. Odafele menet sokszor elismételgetem magamban a címet. A hozzánk készülő negyedikesekről szeretnék riportot írni.

A folyókon zsong a diáksereg. Szünet van. A negyedikeseket kereselek. Ők már nem járnak be, az érettségire készülnek. E felvilágosítás leültette vállalkozó kedvemet. Már azt hittem, riport nélkül távozom, amikor egy negyedikese botlottam.

A bemutatkozás után kiderült, hogy szerencsém van, mert Antal László negyedik B osztályos tanuló egyetemünkre jelentkezett, tervmatematika szakra.

— Hányan akartok hozzánk jönni — kérdeztem.

— Osztályunkból csak én jelentkeztem a Közgazdasági Egyetemre.

— Miért ilyen csekély az érdeklődés?

— Egyrészt nem nagyon ismerik az egyetemet, és általában olyan a hangulat, hogy a Közgazdasági Egyetemet a többség lebecsüli.

— Úgy látszik, te nem kerültél a hangulat hátába alá.

— Milyen elhatározás vezetett, amikor hozzánk jelentkezted? Tudtad már valamit az egyetemről?

Nagyon szeretem a matematikát, már régen elhatároztam, hogy matematikus leszek. Érdeklődésemet

azonban a társadalmi problémák egyre inkább felkeltették. Az újságok politikai, gazdasági cikkeit mindig figyelmesen olvasgatom. A XX. század történelem tanulása során is felmerültek ilyen problémák, pl. az értéktöbblet, a gazdasági válságok stb. Egyik barátom, aki a Közgazdasági Egyetemre jár, beszélgetéseink során részben kielégítette, de inkább fokozta érdeklődésemet. Annyira, hogy gondolkodni kezdtem: matematikus legyek, vagy közgazdász? E dilemmát megoldotta a múlt évben meginduló tervmatematika szak. Döntöttem.

— Hogy miért ismerem ilyen jól az egyetem szervezését? Mint mondtam, barátom hozzátok jár, és ő tájékoztatott a különböző szakokról, a tanulási lehetőségekről, és a későbbi perspektíváról.

— Milyen eredménnyel végeztél?

— Év végén egy századdal maradtam el a jelestől, de remélem, az érettségim sikerül legalább jelest elérnem. — De ne haragudj, már mennem kell — tanulni —, hétfőn kezdődik az érettségi.

Búcsúzik. S én mosolyogva szólok utána: szeptemberben találkozunk!

— Remélem.

L. S.

Helyesebben 8-tól fél 12-ig. Mert addig tartott az „Ifjúsági Jazz” évadzáró kívánsághangversenye.

Már ez az időkülönbség is jellemzi az est megérdemelten nagy sikerét, de távolról sem teljesen. A zsűfólásig megtelt aula közönsége tomboló lelkesedéssel, vastappsal köszöntte meg a színvonalas, változatos műsort a remek játékot. „Ez az együttes szinte mindenütt megállná a helyét” mondta az egyik néző, és nem is túlzott nagyon. A siker értékét csak emeli, hogy a zenekar jelenlegi tagjai most a tavaszon kezdtek együtt játszani, s a próbákat kivéve szinte csak az ötórás teákon szoktak ilyen remekül össze.

Az együttes jelenlegi összetételében igen szerencsés a ritmus-hangszerek és a fúvosok aránya, s így jól eltalálják a középutat a nyugati jazz-stílus túlhajtott ritmussága és a között a meglehetősen egyhangú stílus között, amit néhány zenekarunk követ. Az izléssel összeállított műsorban talán egyedül a magyar tánczene legújabb és legsikerültebb darabjai nem szerepeltek megfelelő arányban és csak a Cowboy jóldjélegé butácska szövege hatott különösen. Nem is volt sikere.

A zenekar tagjai egyáltalán magas színvonalú, bravúros játékokat produkáltak, és igazán a legkevesebb, hogy leírjuk a nevüket, hiszen András, a bögös, Gellért Péter, a dobos, Bergendi István, a zenekar vezetője, és öccse, Bergendi Péter, a két szakszo-

fonos, a tipikusan eminens-tanuló-arcú Dudás Lajos, a klarinétos és Kovács Péter, a pozános.

Csáki Attila néhány kezdeti tréfája ugyan legalábbis borostás volt, az előjáték pedig erőltetett, de konferan-szának további része már élvezetes, könnyed, táncparódiája pedig igazán szellemes volt, méltán járt érte vas-taps.

Az énekesek közül Seregély Aladárt már régebben ismerjük mindnyájan, sokszor aratott nálunk sikert. Most talán az „Ellopták a hangomat” című filmből vett részletek és Paul Anka „Szívem dalai” című száma tetszett leginkább. A plakát Toldi Máriát ígerte és Pécsi Mária jött. Kedvesen, bájosan, jóízű humorral énekelt, például a „Kamasz” valóságzínűleg népszerű sláger lesz nemsokára.

Az orvosgyetem férfi vokál-együttese, és Bánfalvi Ferenc, a Tánczenei Stúdió tagja lépett még fel szép sikerrel.

Az egész kellemes esten két kisebb zavaró mozzanat volt. Az aula hangszórói ilyen alkalmakra bizony nem teljesen megfelelőek, a közönség egy része pedig viselkedhetett volna kulturáltabban is, hiszen fütty és közbekialtás nélkül is, kifejezhető az elragadtatás.

Reméljük, hogy a KISZ kultúrosztálya a jövőben is rendez majd ilyen nagyszabású jazz-hangversenyeket, s csak annyi a megjegyzésünk, hogy nem kell feltétlenül évadzáróknak lenniük. A jó tánczenét szívesen hallgatjuk évad közepén is.

J. Z.

Izgalmas jelenet az Agrárgépész elleni mérkőzésről. Közgazdasági Egyetem—Agrárgépész 56:45

KOSÁRLABDA

NŐI-MÉRKŐZÉS:

Közd. Egyetem—ONYI/B 71:25 (18:5)

Közd. Egyetem—Hajógyár 44:25 (24:17)

FÉRFI-MÉRKŐZÉS:

Agrárgépész—Közd. Egyetem 45:56 (14:18)

Közd. Egyetem—Ikarus 90:54 (38:14)

A Kilián-mozgalomról

1961. május elsején egy új típusú tömegsport-mozgalom indult meg hazánkban: a Kilián Testnevelési Mozgalom. Gondolom, már sokan hallottak, vagy olvastak e mozgalomról, mégis úgy hiszem, nem árt, ha ismertetem ennek a sportmozgalomnak a lényegét, s lehetőségeinket a mozgalmunkba való bekapcsolódásra.

Az eddigiekhez képest új ez a mozgalom, mert újszerűen felöleli az összes létező sportágakat. Mindenki érdeklődésének megfelelően szerezhethet meg a pontokat, míg az MHK-ban, vagy az LMHK-ban csak az atlétika szerepelt. Új ebben a mozgalomban az is, hogy igyekszik a tömegsportot folyamatos, rendszeressé tenni. A pontokat csak nyilvános versenyeken lehet — az a verseny nyilvános, amit bejelentünk a kerületi TST-nek — megszerezni 2 évben belül. Új a mozgalom pontozási formája is. Amíg az MHK-ban például bizonyos teljesítményszint eléréséért kaphatott valaki pontokat, s elég volt ezért egy versenyen részt vennie, addig a Kilián-mozgalomban következő a pontozás: egyéni versenyeken való részvétel minden egyes alkalommal 2 pont, plusz az első hat helyezett további 6—1 pontot kap. Csapatversenyeknél a csapat tagjai minden mérkőzésért 4 pontot — a csapat helyezéseinek megfelelően további 6—1 pontot kap. A pontszámok mint látjuk — elég alacsonyak, de ez a tömegsport folyamatosabbá tételét szolgálja, mert így két év alatt össze lehet szedni a vasjelvény megszerzéséhez elegendő 100 pontot. Itt említem meg, hogy négy fokozatú jelvény van: vasjelvény 100 pont, bronz-, 120, ezüst- 150 és aranyjelvény 200 pont. Az egyes fokozatok nem ugorthatók át, tehát bronzjelvényt csak az szerezhethet, akinek már megvan a vasjelvénye stb. Kivételt képeznek az elsőosztályúnak minősített sportolók. Ahhoz, hogy valaki az arany-fokozatot elérje, több évi rendszeres sportolásra van szüksége, ami szintén a tömegsport folyamatosabbá tételét, rendszerességét biztosítja. A mozgalom szabályzata éppen a sokoldalú testedzés érdekében kimondja, hogy 1—1

sportágban az elérhető pontoknak csak 40 százaléka szerezhető meg. A jelentkezéshez szükséges az is, hogy úszni, vagy kerékpározni tudjon a jelentkező. (Ha valaki egyiket sem tudja, meg kell tanulnia, de ezért külön pont nem jár.)

Nézünk meg, hogy egyetemünkön milyen adottságaink vannak a Kilián-mozgalom beindításához, megszerzéséhez. Mivel egyetemünkön kevés elsőosztályú sportoló van — klubunkban egyáltalán nincs —, így először a vasjelvény megszerzését tűzhetjük ki célul. Meglehetősen sok versenyt kell lebonyolítanunk, hogy minden résztvevő elérhesse a szükséges 100 pontot.

Bár létesítményhelyzetünk nem a legjobb, megvannak a lehetőségeink a mozgalom beindítására: tudunk és fogunk rendezni kosárlabda-versenyeket, asztalitenisz egyéni és csapatbajnokságokat, sakkbajnokságot és csillagtúrát is. Ha majd megoldódik a pályakérdés, még változatosabb versenyekre is lehetőség nyílik.

A felsorolt sportágokban például megszereshető a 100 pont a következő módon: a kosárlabda-bajnokság 10 mérkőzésén megszereshető 40 pont, az asztalitenisz-csapatbajnokságban 10 és a további pontok a másik két sportágban. (Az is lehet, hogy az asztalitenisz-bajnokságon részt vesz az egyéni és csapatversenyeken, és így szerzi meg a 40 pontot.) A versenyre jelentkezőknek 5 forint részvételi díjat kell fizetni, ezt a klub a versenyek lebonyolítására költi. Ennek fejében a jelentkező igénybe veheti a klub sporteszközait.

A Kilián-mozgalom egyetemünkön szeptember 20-án indul, mivel jelenleg a vizsgaidőszak miatt erre nincs lehetőség.

Befejezésül még annyit hogy az Ifjúság a szocializmusért mozgalom második évében fontos helyet kap. Kilián-mozgalomban tett csoportvállalás is. Ez tartalmasabb, igényesebb vállalat kíván az eddigieknél.

OLÁH JÁNOS
KISZ VB sportfelelős

MIT OLVASSUNK?

A moszkvai nyilatkozat a számok tükrében

Kossuth Kiadó

Ez a kitűnő statisztikai összeállítás pontos számokkal támasztja alá és illusztrálja a kommunista pártok moszkvai nyilatkozatát. Adatokkal közöl a szocialista világrendszer fejlődéséről, a kapitalista táborról, a gyarmati rendszer felbomlásáról, a világ kommunista pártjairól és a világ jelentősebb tömegmozgalmairól. — Könyvtári száma: B 14 798. T.

★

Eca de Queiroz:

Amaro atya bűnei

regény.

Magyar Helikon Kiadó.

A regény színhelye a múlt századbéli Portugália, a hűbéri sallangok, s a sunyi kispolgári szenteskedés világa. Amaro atya egy kisváros újonnan kinevezett plébánosa, akinek jelleme a regény folyamán lelepleződik. Eca a portugál irodalom klasszikusa, hazáján kívül is igen jól ismert. Hazánkban most jelen-

KÖSZÖNET

A SEGÍTSÉGÉRT

A mosonmagyaróvári Mezőgazdasági Akadémiát végző levelező úton Grósz Pál, aki a tanács ifjúsági felügyelőjeként dolgozik. Szertétagozó napi munkája mellett érthető, hogy nehezen megy számára a statisztika, a mezőgazdasági könyvvitel. Ezért segítségért fordult egyetemünk KISZ-bizottságához, hátha konzultáns kaphatna e két tárgyhöz. A KISZ-bizottság megszervezte a segítséget, így történt, hogy az „Ifjúság a szocializmusért” mozgalom felajánlásaként Egétó Emese, majd Bessenyei Lajos segítséget nyújtott Grósz elvtársnak. Sikeres vizsgája után Grósz Pál a KISZ Bizottságnak köszönte meg két hallgatónk fáradozását.

KÖZGAZDÁSZ

a Marx Károly Közgazdaságtudományi Egyetem lapja. Cím: IX., Dimitrov tér 8. Telefon: 186—850/138 m. Szerkesztő: Bögre Katalin. Kiadja: Hírlapkiadó Vállalat. Készül a Szikra Lapnyomdában. Megjelenik 2 hetenként.

4 KÖZGAZDÁSZ

nik meg először ez a kitűnő antiklerikális regény. — Könyvtári száma: Sz 14 138.

A KISZ-érdekvédelem terveiből

Szokás szerint nyolc óra előtt pár perccel sietve léptem át az egyetem kapuját. Azon kevesek közé tartozom, akik futó pillantást vetnek a kijárat hírdetőablákra, s akkor is elolvassák a rajtuk lévő szöveget, ha az nem éppen az ösztöndíj felvételére hívja fel a figyelmet. Nos, a szokásos kulturális, mozgalmi hírek mellett most mást is felfedeztem. Szerény pár sor adta tudtomra: ha nyáron munkát akarok vállalni, keressék fel a „KISZ-érdekvédelem”. III. emelet 379/b, délután fél három és négy között. Érdekvédelem! Ez mi lehet? Bizonyosan a hallgatók érdekeit védi. De hogyan? Valami jogi tanácsadó talán? — töprengtem. Itt vagy szeptember óta — mondtam magamnak — és van egy bizottság, mely a te érdeked védi, és fogalmad sincs a létezéséről. De hogy ne legyek igazságtalan magamhoz, megkérdeztem az első évfolyam jó néhány hallgatóját, vajon ők mi tudnak e szerről? Nos, semmit! Pusztán a nevérről következtetnek helyes, vagy helytelen dolgokra. Úgy látszik nem egészen mi voltunk a ludasok abban, hogy nem tudtunk a bizottságról.

Elhatároztam, hogy felkeresem a 379/b-t. Nem is volt nehéz megtalálni. Povázsay elvtársat, a bizottság vezetőjét találtam ott. Egy hónapja, hogy megválasztották. Elődje nem végezte elég felelősségteljesen munkáját. Talán ennek köszönhető, hogy keveset hallottunk erről a szerről. Povázsay elvtárs szívesen beszélt a KISZ-érdekvédelmi bizottság feladatáról, közelebbi és távolabbi terveiről. Célunk az — mondtotta, hogy segítséget nyújtunk azoknak a hallgatóknak, akik erre rászorulnak, valamint tanulmányi eredményeik alapján megérdemlik. Ezt a segítséget munkalehetőség megszerzésével adjuk. Jelenleg nyári munkát igyekszünk biztosítani, ami 1—2 hónapos elfoglaltságot jelent. A már meglévő kapcsolatainkat is tovább szeretnénk mélyíteni és kiszélesíteni egyéb szervezetekkel, intézményekkel. Az OTP Sport és Lottó Igazgatóságán kívül tárgyalni fogunk majd a Képzőművészeti Alappal. Azt is szeretnénk, ha bizományba reprodukciókat kapnánk, amit hallgatóink bizonyos százalékos részesedés ellenében árusíthatnának, pl. kollégiumokban és egyéb intézményekben.

De lesznek más lehetőségek is. A jövő tanévben is lesznek

sokan, főként középiskolák esti hallgatói, akik korreptálást igényelnek. Az ilyen kérelmeket összegyűjtjük és továbbítjuk a hallgatók felé. Sok munkás szeretne nyelvet tanulni, tervünk az, hogy ennek lehetőségét biztosítsuk számukra

megfelelő hallgatók segítségével.

A KISZ-érdekvédelmi bizottság hatáskörébe tartozik az önkéntes véradás megszerzése is.

Horváth Emil

Önvallomás

Tanulási módszeremre a tervszerűség jellemző. Minden félév elején körültekintően elemzem az egyes tárgyak tanulási körülményeit. A tematikát szélsőértékűszámitás (minimum) alapján alakítom ki. Szigorlat — kollokvium — gyakorlati jegy — aláírás. Ezen feltételek mindig meghatározóak mit, hogyan tanuljak. Csak semmi túlbuzgóság! Aláírás van? Hát, itt évközben is fáradozni kell egy kicsit — no, nem a tanulással. Óráról órára el kell hitetni, hogy egy aláírás erejéig én is foglalkozom az anyaggal. Ez a fárasztó. Gyakorlati jegy? Ez már kellemetlenebb. Értékelik is, mit csinált az ember.

Nyoma marad a lustaságnak.

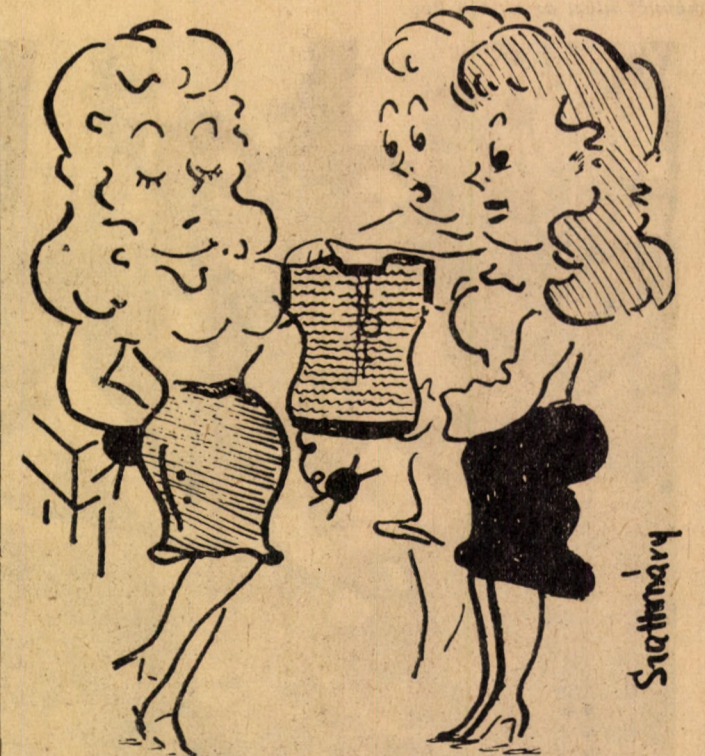
Kollokvium? A szemináriumon csendben meghúrom magam, katalógusokra vigyázok. A vizsgaidőszakban pedig majd tanulok.

Igy megy ez szép rendben... azaz eddig számításaimat nem zavarta semmi. Most is rendszeremmel elégedetten, vidáman néztem a közeledő vizsgaidőszak elé... de az utolsó pillanatban beütött a krach! Az egyik kollokviumunkat váratlanul előléptették gyakorlati jeggyé. A sors keze áthúzta számításaimat és...

Nos, hát vannak az életben kellemetlen meglepetések.

F. P.

Évvégi zárszámadás előtt

— Ugye, megmondtam, hogy érdemes bejárni előadásra.